

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év április hó 16. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A garázdaság vétsége és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Hatvani Városi Bíróság 4.B.131/2007/23. számú ítéletét és a Heves Megyei Bíróság Bf.172/2008/4. számú végzését megváltoztatja;

A terheltet az ellene garázdaság vétsége miatt emelt vád alól felmenti.

A terhén maradó könnyű testi sértés vétsége miatt - a halmazati büntetésre utalás mellőzésével - 300 (háromszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli. Az egy napi tétel összegét 300 (háromszáz) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott összesen 90.000,- (kilencvenezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén egynapi tételenként kell egynapi fogházbüntetésre átváltoztatni.

A Hatvani Városi Bíróság 4.B.325/2003/23. számú és a Heves Megyei Bíróság Bf.410/2004/3. számú ítéletével kiszabott 2 év börtön végrehajtásának elrendelését mellőzi.

Egyebekben a Hatvani Városi Bíróság 3.B.131/2007/23. számú ítéletét és a Heves Megyei Bíróság Bf.172/2008/4. számú végzését nem érinti.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Hatvani Városi Bíróság a 2008. március hó 12. napján kihirdetett 4.B.131/2007/23. számú ítéletével a terheltet bűnösnek

mondta ki a Btk. 271. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és aszerint büntetendő garázdaság vétségében, valamint a Btk. 170. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és aszerint büntetendő könnyű testi sértés vétségében. Ezért őt - halmazati büntetésül - 6 hónap fogházra és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. A Hatvani Városi Bíróság 4.B.325/2003/23. számú és a Heves Megyei Bíróság Bf.410/2004/3. számú ítéletével kiszabott 2 év börtön végrehajtását elrendelte.

A megállapított tényállás szerint az 1980-ban született terhelt érettségivel, valamint személyi és vagyonőr szakképzettséggel rendelkezik.

A Hatvani Városi Bíróság a 4.B.209/2001/4. számú ítéletével garázdaság vétsége miatt 1 évre próbára bocsátotta, majd a Hatvani Városi Bíróság a 4.B.235/2003/23. számú és a Heves Megyei Bíróság a Bf.410/2004/3. számú ítéletével rablás büntettének kísérlete, garázdaság vétsége és könnyű testi sértés vétsége miatt végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett 2 év börtönre ítélte.

A terhelt 2006. május 23-án 13 óra 30 perc körül a téren észrevette az arra haladó K. G. sértettet, akire egy korábbi nézeteltérés miatt haragudott. Minden előzetes szóváltás nélkül mellé lépett, majd a nála lévő gázsprayvel az arcába fújt.

A támadás következtében sértett a jobb szemének szaruhártyáján és kötőhártyáján felmaródásos jellegű sérüléseket szenvedett, amely nyolc napon belül maradandó egészségkárosodás nélkül gyógyult. Sértett a bántalmazása miatt joghatályos magánindítványt terjesztett elő.

A jogi indokolás körében kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a terhelt gátlástalanul, nyíltan szembeszáll a társadalmi közösség normáival, hiszen minden ok nélkül, nappal, a belvárosnak tekinthető részen, a közterületen egy gázspray-vel lefújta a sértettet, ezért cselekménye kihívóan közösségellenes volt. Az elkövetés helyére és idejére tekintettel cselekménye alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A terhelt és védője által felmentésért és enyhítésért bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Heves Megyei Bíróság a 2008. június hó 17. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozott Bf.172/2008/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rámutatott, hogy a terhelt magatartása a közösségi együttélés szabályainak leplezetlen, gátlástalan, nyílt semmibevételét fejezi ki, azaz feltűnést kelt, öntörvényű, jogsértő viselkedésével.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt és védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt részben arra hivatkozással, hogy egyrészről a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el, másrészről pedig azért, mert kihívó közösségellenesség hiányában a garázdaság vétségében a bíróság által megállapított tényállás alapján sem állapítható meg a bűnössége, a terhén maradó könnyű testi sértés vétsége miatt pedig legfeljebb pénzbüntetés kiszabása indokolt.

A Legfőbb Ügyészség a Bf.2226/2008 számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, a garázdaság vétségének megállapítását sérelmező részében azonban alaposnak találta.

Álláspontja szerint a terhelt korábbi nézeteltérés által motivált cselekménye nem tekinthető olyan kihívóan közösségellenesnek, a közösségi együttélési szabályok leplezetlen, gátlástalan semmibevételével elkövetettnek, amely megalapozná a kihívó közösségellenesség megállapítását. Az említett tényállási elem hiányában a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapították meg a bíróságok a terhelt bűnösségét a garázdaság vétségében.

A Legfőbb Ügyészség ezért azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Hatvani Városi Bíróság 4.B.131/2007/23. számú ítéletét és a Heves Megyei Bíróság Bf.172/2008/4. számú végzését változtassa meg. A terheltet a garázdaság vétsége miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában mentse fel. A terhén maradó könnyű testi sértés vétsége miatt pénzbüntetésre ítélje. A Hatvani Városi Bíróság 3.B.325/2003/23. számú ítéletével kiszabott 2 év börtön végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzze.

Indítványozta egyúttal, hogy a Legfelsőbb Bíróság a szabadságvesztés-büntetés végrehajtását a Be. 423. §-ának (6) bekezdése alapján függesztesse fel.

A Legfelsőbb Bíróság a 2008. szeptember hó 15. napján meghozott Bfv.II.823/2008/5. számú végzésével a Hatvani Városi Bíróság 4.B.131/2007/23. számú ítéletének és a Heves Megyei Bíróság Bf.172/2008/4. számú végzésének a végrehajtását felfüggesztette.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta és a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatával egyetértett.

A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakat fenntartotta.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében azonban - a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatával egyetértésben - alaposnak találta.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében, a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában.

A védő részben a megállapított tényálláson keresztül támadta jogerős marasztaló döntést, amikor azt állította, hogy a terhelt a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el. Amint azonban arra a Legfelsőbb Bíróság már hivatkozott, a felülvizsgálati eljárásban a megállapított tényállás és a bizonyítékok értékelése nem támadható, ezért a felülvizsgálati indítvány ebben a részében a törvényben kizárt.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy a terhelt marasztalására a garázdaság vétségében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

A Btk. 271. §-ának (1) bekezdése szerint a garázdaság vétségét azt követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.

A terhelt kétségtelenül erőszakos magatartást tanúsított azzal, hogy a nála lévő gázsprayvel K. G. sértett arcába fújt. E közterületen megvalósított cselekménye feltétlenül alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást keltsen. A garázdaság

megállapításának azonban további feltétele, hogy az elkövető magatartása kihívóan közösségellenes legyen.

A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy e tényállási elem megvalósítása a közösségi együttélés szabályainak leplezetlen, gátlástalan, nyílt semmibe vételét fejezi ki. Tévedett azonban, amikor arra vont következtetést, hogy mindez a terhelt terhére az ítéletben megállapított cselekményt is jellemzi. Valójában ugyanis a terhelt korábbi nézeteltérés által motivált egyetlen mozzanatba sűrűsödő cselekménye nem tekinthető olyan kihívóan közösségellenesnek, a közösségi együttélési szabályok leplezetlen, gátlástalan semmibe vételével elkövetettnek, amely a kihívó közösségellenesség megállapítását megalapozná. Márpedig e tényállási elem hiányában a garázdaság vétségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Hatvani Városi Bíróság 4.B.131/2007/23. számú ítéletét és a Heves Megyei Bíróság Bf.172/2008/4. számú végzését - a Be. 427. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - megváltoztatta, és a terheltet az ellene a Btk. 271. §-ának (1) bekezdésében meghatározott garázdaság vétsége miatt emelt vád alól - a Be. 6. §-a (3) bekezdése a) pontjának I. fordulatára figyelemmel, a 331. §-ának (1) bekezdése alapján - felmentette.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés végrehajtását a Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

A Legfelsőbb Bíróság a felmentő rendelkezésre figyelemmel megvizsgálta, hogy a terhelttel szemben jogerősen megállapított könnyű testi sértés vétsége miatt milyen szankció volna alkalmas a büntetés céljainak az elérésére. Azt állapította meg, hogy a vele szemben (halmazati büntetésül) kiszabott 6 hónap börtön és 1 év közügyektől eltiltás mellékbüntetés eltúlzottan súlyos büntetés. Előéletére, a cselekmény erőszakos jellegére figyelemmel ugyan a büntetés kiszabása nem mellőzhető, de a cselekmény csekélyebb tárgyi súlyára és motívumára figyelemmel pénzbüntetés kiszabása is megfelelően szolgálja a büntetés céljait. Ezért a felülvizsgálattal érintett első és másodfokú ügydöntő határozatot - a Be. 427. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján - a büntetés kiszabására vonatkozó részében is megváltoztatta. A terheltet - a halmazati büntetésre utalás mellőzésével - 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Az egynapi tétel összegét a kereseti, jövedelmi viszonyainak figyelembe vételével 300 forintban állapította meg, és egyúttal - a Btk. 52. §-a alapján - rendelkezett arról, hogy meg

nem fizetése esetén egynapi tétel összegének a helyébe egynapi fogházbüntetés lép.

A terhelt a felülvizsgálat alapjául szolgáló ügyben terhére rótt könnyű testi sértés vétségét a vele szemben korábban kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt követte el. A végrehajtandó szabadságvesztésre figyelemmel az eljárás bíróságok - a Btk. 91. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján - elrendelték e korábbi börtönbüntetésének a végrehajtását is.

A felülvizsgálat eredményként kiszabott új büntetés folytán e rendelkezés alkalmazásának feltételei már nem állnak fenn, ezért a Legfelsőbb Bíróság az új büntetés kiszabásával egyidejűleg a korábbi büntetés végrehajtásának elrendelését is mellőzte.

Miután a Legfelsőbb Bíróság nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles, egyebekben a felülvizsgálattal támadott első- és másodfokú ügydöntő határozatot nem érintette.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. április hó 16. napján.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné